

Stanowisko ZPP w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie RCL UD 411 – tak zwana ustawa „SLIM VAT 3”)

Projekt nowego pakietu SLIM VAT jest już trzecią propozycją w tym zakresie kierowaną ze strony Ministerstwa Finansów. Ma ona na celu uproszczenie niezwykle skomplikowanej materii jaką są przepisy dotyczące podatku od towarów i usług. Pierwszy pakiet SLIM VAT wszedł w życie w 2021 r. Drugi pakiet wchodził w życie etapami, częściowo w październiku 2021 r., a częściowo w styczniu 2022 r. Przeprowadzone wówczas zmiany przewidywały przede wszystkim drobne usprawnienie procedur, wydłużenie terminów na dokonanie niektórych czynności, zmiany w zakresie obowiązków dotyczących fakturowania i transakcji wewnątrzwspólnotowych. Wprowadzane zmiany dotyczyły np. możliwości stosowania przez podatnika wspólnego kursu walut z podatkiem dochodowym, braku konieczności uzyskania potwierdzenia otrzymania faktury korygującej na minus, czy usunięcia trzymiesięcznego terminu do odliczenia VAT przy Wewnątrzwspólnotowym Nabyciu Towarów (a także wiele innych zmian). Wprowadzone w pakietach SLIM VAT 1 i 2 nowelizacje przepisów podatkowych nie były zmianami rewolucyjnymi, jednak z pewnością niezwykle istotnymi dla codziennej działalności wielu polskich firm.

Poprzednie zmiany zostały bardzo dobrze przyjęte przez rynek, a z uwagi na trwającą dyskusję nad uproszczeniem podatku VAT Ministerstwo Finansów prowadzi dalsze prace w tym zakresie. W ich rezultacie powstał projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie RCL UD 411), czyli tak zwana ustawa „SLIM VAT 3”. Proponowane zmiany mają wejść w życie w większości od 1 stycznia 2023 r. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców pozytywnie odniósł się do pierwszych propozycji dotyczących ustawy już na etapie prekonsultacji¹, postanowiliśmy jednak ponownie przyjrzeć się proponowanym zmianom.

¹<https://zpp.net.pl/wp-content/uploads/2022/02/09.02.2022-Stanowisko-ZPP-w-sprawie-SLIM-VAT-3.pdf>

Zgodnie z założeniami SLIM VAT 3 ma przynieść następujące korzyści:

- poprawa płynności finansowej firm;
- VAT w obrocie międzynarodowym – mniej formalności;
- szerszy zakres zwolnień z VAT;
- mniej korekt i przyjazne rozliczanie VAT;
- prostsze fakturowanie i mniej obowiązków;
- obniżanie sankcji VAT;
- konsolidacja i ujednoczenie wiążących informacji;
- wprowadzenie nowych zasad w zakresie przeliczania kursów walut w przypadku wystawienia faktur korygujących;
- rezygnację z obowiązku drukowania dokumentów przez kasy online/wirtualne;
- ułatwienia w pakiecie VAT e-commerce;
- liberalizację warunków dla podatnika bezgotówkowego (zwrot VAT – 15 dni)².

Najbardziej istotną propozycją w pakiecie SLIM VAT 3 ma być przepis art. 1 pkt 1) projektu ustawy. Zakłada on wprowadzenie zmiany w art. 2 pkt 25 lit a ustawy o podatku od towarów i usług w definicji tak zwanego „małego podatnika”. Po wejściu w życie projektu ustawy przepis ten będzie brzmiał następująco:

„25) małym podatniku - rozumie się przez to podatnika podatku od towarów i usług:

- a) u którego wartość sprzedaży (wraz z kwotą podatku) nie przekroczyła w poprzednim roku podatkowym wyrażonej w złotych kwoty odpowiadającej równowartości 2 000 000 euro, [...]

Ma zatem zostać podniesiony limit wartości sprzedaży do której przedsiębiorca może korzystać z szeregu preferencji dostępnych dla „małego podatnika”. Instytucja „małego podatnika” istnieje również na gruncie podatku dochodowego od osób fizycznych (art. 5a pkt 20) oraz podatku dochodowego od osób prawnych (art. 4a pkt 10). W obu tych przypadkach limit „wartości przychodu ze sprzedaży” do którego można zakwalifikować podatnika jako

²https://www.kis.gov.pl/wiadomosci/aktualnosci/-/asset_publisher/JSs9/content/slim-vat-3-i-przepisy-zwiekszajace-skuteczność-zwalczania-oszustw-vat-w-konsultacjach?redirect=https%3A%2F%2Fwww.kis.gov.pl%2Fstart%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_Xc7c%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3D_118_INSTANCE_8yWD__column-2%26p_p_col_count%3D1

„małego” wynosi właśnie 2 000 000 euro. Choć ustawa o VAT posługuje się trochę inną definicją, to nieuzasadnionym wydaje się, że obecnie limit wynosi zaledwie 1 200 000 euro. Wyrównanie tych wartości w ustawach podatkowych należy ocenić jako bardzo dobre rozwiązanie. Szczególnie, że w obecnych czasach zmagamy się z bardzo wysoką inflacją, która powoduje spadek wartości pieniądza. Na gruncie podatku VAT przywileje „małego podatnika” określone zostały w art. 21 ustawy, a zdecydowanie najważniejszym z nich jest możliwość stosowania uproszczonego sposobu rozliczania podatku, czyli metody kasowej, zamiast memoriałowej. Metoda kasowa umożliwia księgowanie kosztów w dacie ich poniesienia, niezależnie od tego, czy dotyczą bieżącego, czy przyszłego roku. Nie wymaga ona również określania, czy koszty mają charakter pośredni, czy bezpośredni oraz przypisywania kosztów do określonych przychodów. Co niezwykle istotne mały podatnik ma również możliwość rozliczania się kwartalnie. Jest to zatem rozwiązanie znacznie ułatwiające rozliczenie podatku VAT.

Zmiany w SLIM VAT 3 dotkną także mechanizmu „split payment”, czyli podzielonej płatności. Obowiązujące przepisy zakładają, że płatność (powyżej 15.000 zł) w rozliczeniach B2B jest dzielona – kwota netto trafia na rachunek podstawowy przedsiębiorcy, natomiast kwota podatku VAT na specjalnie wyodrębniony rachunek. Kwota na wyodrębnionym rachunku może być przeznaczona na płatności z tytułu podatku dochodowego, VAT, akcyzy oraz składek ZUS. Projekt SLIM VAT 3 w art. 3 pkt 2) przewiduje rozszerzenie katalogu zawartego w art. 62b Prawa bankowego o płatności z tytułu np. „podatku od wydobycia niektórych kopalin, „podatku od sprzedaży detalicznej”, „opłaty od środków spożywczych”, czy „podatku tonażowego”. Ograniczeniu ulegnie także odpowiedzialność solidarna podatnika przewidziana w art. 108a ust. 6 ustawy o VAT.

Bardzo istotna zmiana ma dotyczyć art. 112b ustawy o VAT, czyli przepisu przewidującego sankcje w przypadku wystąpienia nieprawidłowości w rozliczaniu podatku VAT. W przypadkach przewidzianych w ustawie, gdy nastąpią określone nieprawidłowości, w zależności od ich wagi, właściwy organ podatkowy określa dodatkowe zobowiązanie podatkowe wynoszące odpowiednio 30, 20 bądź 15 procent kwoty zaniżenia zobowiązania

podatkowego. Sankcje te są obecnie określone w przepisach w sposób jednoznaczny. Propozycja zawarta w pakiecie SLIM VAT 3 przewiduje złagodzenie sankcji i danie możliwości organom podatkowym określenia dodatkowego zobowiązania podatkowego odpowiednio „do 30”, „do 20” bądź „do 15” procent kwoty zaniżenia zobowiązania. Rozwiązanie takie pozwoli na uwzględnienie indywidualnych okoliczności sprawy i da możliwość uniknięcia sytuacji, w której kara jest nieadekwatna do przewinienia.

Zmianie ulegnie również instytucja „wiążącej informacji stawkowej” (art. 42a i następane ustawy o VAT), która pojawiła się w ustawie w listopadzie 2019 r. Informacja, jest w praktyce decyzją wydawaną na wniosek na potrzeby opodatkowania podatkiem dostawy towarów. Na podstawie WIS wnioskodawca może uzyskać informację o stawce podatku właściwej dla towaru albo usługi. Propozycja nowelizacji uchyla art. 42d ustawy o VAT przewidujący opłatę 40 zł za złożenie wniosku w tej sprawie, a także daje możliwość uzyskania informacji również w zakresie podatku akcyzowego.

Ważna zmiana ma pojawić się również w art. 86 ustawy o VAT. Polegać ma ona na rezygnacji z wymogu posiadania faktury przy odliczaniu podatku z tytułu wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów. W aktualnym stanie prawnym możliwość odliczenia VAT z tego tytułu powstaje, jeśli podatnik udokumentuje nabycie towarów w terminie trzech miesięcy od końca miesiąca, w którym powstał obowiązek podatkowy. W przeciwnym razie będzie on zmuszony do odpowiedniego pomniejszenia podatku naliczonego. Polska ma być dwunastym krajem w Unii Europejskiej, w którym obowiązek posiadania faktury w omawianym przypadku zostanie zniesiony, a podatek naliczony i należny mają być rozliczane w tej samej deklaracji, co w konsekwencji ma prowadzić do neutralności podatkowej nabycia wewnątrzwspólnotowego.

Wskazać również należy na propozycję umożliwiającą odstąpienie od obowiązku wystawienia faktury zaliczkowej, który przewidziany został w art. 106b ust. 1 pkt 4 ustawy o VAT. Jeżeli podatnik otrzyma całość lub część zapłaty z tytułu zaliczki, w tym samym okresie rozliczeniowym, w którym powstał obowiązek podatkowy, to będzie miał on możliwość

udokumentowania tego faktu jedną fakturą rozliczeniową, w której poza datą dokonania dostawy lub wykonania usługi znajdzie się również informacja o dacie zapłaty zaliczki. Jest to z pewnością zmiana, która spowoduje zmniejszenie obowiązków dokumentacyjnych nałożonych na przedsiębiorców, a tym samym przyczyni się do ułatwienia prowadzenia działalności gospodarczej.

Propozycje zawarte w SLIM VAT 3 przewidują także zmianę art. 90 ust. 10 pkt 1) ustawy o VAT poprzez zwiększenie kwoty pozwalającej uznać, że proporcja określona przez podatnika wynosi 100%. Obecnie na podstawie art. 90 ust. 2 podatnik pomniejsza kwotę podatku należnego o taką część kwoty podatku naliczonego, którą można proporcjonalnie przypisać czynnościom, w stosunku do których podatnikowi przysługuje prawo do obniżenia podatku należnego. Jeśli jednak proporcja ta wynosi powyżej 98%, a kwota podatku naliczonego niepodlegająca odliczeniu, wynikająca z zastosowania tej proporcji, w skali roku była mniejsza niż 500 zł, to podatnik ma prawo uznać, że proporcja ta wynosi 100%. SLIM VAT 3 zakłada podwyższenie wspomnianej powyżej kwoty 500 zł, do 10 tysięcy złotych. Umożliwi to stosowanie tego uproszczenia w rozliczeniu podatku VAT w znacznie większej ilości przypadków.

Powyżej wskazano jedynie część propozycji zmian w SLIM VAT 3, które w naszej opinii będą miały największy wpływ na sytuację polskich przedsiębiorców. Wskazać jednak należy, że ustawa jest stosunkowo obszerna, a ilość drobnych usprawnień w zakresie prawa podatkowego jest stosunkowo liczna. Zaproponowane zmiany z pewnością są rozwiązaniami, które należy ocenić pozytywnie. Wpływać będą one na codzienne funkcjonowanie wielu polskich firm i ułatwią stosowanie skomplikowanego prawa podatkowego w praktyce. Wskazać jednak należy, że ta, jak i poprzednie ustawy SLIM VAT, nie rozwiązują podstawowego problemu z jakim zmagają się polscy przedsiębiorcy w dziedzinie prawa podatkowego, a mianowicie tego, że cierpi ono na nadmiar regulacji i jest mało przejrzyste. Konieczna jest od dawna postulowana przez ZPP gruntowna reforma prawa podatkowego

zmierząca do maksymalnego uproszczenia regulacji i stworzenia przyjaznych i przejrzystych podatków regulacji.